

колекторів від виконання своїх «завдань» шляхом звуження сфери їхньої діяльності і залучення приватних виконавців.

*Бойко Ангеліна Андріївна,
студентка 2 – го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., професор Калітенко О.М.*

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА В УКРАЇНІ

Нормальне функціонування репродуктивної системи – один із найголовніших показників здоров'я нації. Проте, на даний час, простежується сумна статистика: кожна п'ята пара в Україні страждає на безпліддя. Тому тенденція звернення до так званого «сурогатного материнства» набуває все більшого поширення. Ця тема є надзвичайно актуальною в нашій країні, але до сих пір існують величезні прогалини з боку її правового регулювання.

Зважаючи на досвід країн світу, слід зазначити, що до такого явища як сурогатне материнство відносяться по – різному. Так, наприклад, в Греції, Іспанії дозволено лише некомерційне сурогатне материнство. В деяких країнах (Австрія, Франція, Італія, Німеччина) воно взагалі заборонено законом.[1]

Україна ж відноситься до сурогатного материнства лояльно, проте не існує ні єдиного нормативно – правового акта, ні чітких механізмів реалізації, ні навіть єдиного розуміння, що ж таке сурогатне материнство. На сьогодні сурогатне материнство в Україні, по суті, регулюється лише однією статтею, а точніше частиною статті. Йдеться про ч. 2 ст. 123 Сімейного кодексу України, в якій вказано, що «у разі перенесення в організм іншої жінки ембріона людини, зачатого подружжям (чоловіком та жінкою) в результаті застосування допоміжних репродуктивних технологій, батьками дитини є подружжя» [2]. Крім цього, існує Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2006 р. № 244 – р «Про схвалення Концепції Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації на 2006 – 2015 роки» та наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23 груд. 2008 р. № 771 «Про затвердження інструкції про порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій». Останні два нормативно – правових документи спрямовані переважно на врегулювання проблеми народжуваності в країні, а не на регулювання процедури сурогатного материнства. Тоді що ж являє собою сурогатне материнство?

Велике коло науковців присвячувало цій темі свої дослідження. Тому можна зазначити, що сурогатне материнство – це запліднення генетично сто-

ронньої жінки, без використання її біологічного матеріалу, шляхом імплантації або трансплантації ембріона з використанням генетичного матеріалу жінки та чоловіка, з метою виношування і народження дитини, яка надалі буде визнана такою, що походить від подружжя, на підставі відповідного договору між подружжям та сурогатною матір'ю.

На жаль, поряд із відсутністю правового поняття сурогатного материнства постає ще одна проблема: не існує чіткого змісту договору, що укладається між біологічними батьками і сурогатною матір'ю. Практика вказує на те, що при укладанні такого договору найчастіше користуються ч.2 ст 628 Цивільного Кодексу України, за якою: «сторони мають право укласти договір, в якому містяться елементи різних договорів (змішаний договір). До відносин сторін у змішаному договорі застосовуються у відповідних частинах положення актів цивільного законодавства про договори, елементи яких містяться у змішаному договорі, якщо інше не встановлено договором або не впливає із суті змішаного договору» [3].

На законодавчому рівні низка питань, які стосуються таких договорів залишається неврегульованою. Наприклад, існує «розмитість» прав і обов'язків як подружжя, так і сурогатної матері. Виникають різноманітні конфліктні ситуації, наприклад, якими повинні бути дії подружжя, коли сурогатна матір відмовляється виконувати умови договору або ж, якою буде доля майбутньої дитини, коли біологічні батьки раптово помирають. Все це призводить до того, що багато юристів не беруться надавати правову допомогу з цього приводу.

Виходячи з перерахованого вище, можна зазначити, що сурогатне материнство, безперечно, потребує потужного правового механізму регулювання. Адже з кожним днем проблема законодавчої «слабкості» з даного питання стає дедалі гострішою. Тому, перш за все, потрібно вдосконалити українське законодавство, яке пов'язане з процедурою сурогатного материнства, шляхом:

- Прийняття закону, в якому би містилося визначення сурогатного материнства, включаючи медичну і правову точку зору.
- Внесення змін до Цивільного Кодексу України, де б законодавчо закріплювався договір про сурогатне материнство як окремий вид цивільно – правового договору.

Література:

1. Сурогатне материнство. // Режим доступу: [http://ru.wikipedia.org/wiki/Суррогатное материнство.](http://ru.wikipedia.org/wiki/Суррогатное_материнство)

2. Сімейний кодекс України // ВВР України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135 // [Елктороний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=1&nreg=2947> – 14.
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV // ВВР України. – 2003. – № 40–44. – ст. 356.

Валтер Артур Олександрович,
*студент 2-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., професор Калітенко О.М.*

ДОЦІЛЬНІСТЬ СКАСУВАННЯ ТАЄМНИЦІ УСИНОВЛЕННЯ

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року (далі СК України) значну увагу приділяє регулюванню прав однієї з найменш захищених верств населення – дітей. В даному випадку йде мова про інститут усиновлення, а саме виправданість та обґрунтованість скасування норми передбаченої ч. 1 ст. 228 СК України – забезпечення таємниці усиновлення, яка передбачає, що особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо усиновлення, а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані не розголошувати її, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним та ч. 2 ст. 228 СК України – Відомості про усиновлення видаються судом лише за згодою усиновлювача, крім випадків, коли такі відомості потрібні правоохоронним органам, суду у зв'язку з цивільною справою чи кримінальним провадженням [1].

Але чи відповідає це закріпленим міжнародним нормам ми спробуємо прослідкувати в даній науково – дослідницькій статті та зваживши всі за і проти надати висновок щодо доцільності існування в сучасному законодавстві даної норми.

Першим аргументом на користь скасування вищезгаданого обмеження є норма передбачена ст. 7 Конвенції ООН про права дитини від 20.11.1989 року, а саме – дитина має бути зареєстрована зразу ж після народження і з моменту народження має право на ім'я і набуття громадянства, а також, наскільки це можливо, право знати своїх батьків і право на їх піклування [2]. В даній нормі чітко виділяється право дитини знати своїх батьків від народження, звідси можна зробити висновок, що ст. 228 СК України суперечить міжнародно – правовому акту, який є ратифікований Верховною Радою України.

Другий аргумент навів екс – Уповноважений Президента України з прав дитини Юрій Павленко висловлюючи думку, що таємниця усиновлення є пере-